

Propozycje promotorów i obszarów badawczych dla Szkoły Doktorskiej Nauk Społecznych w rekrutacji 2025/2026
INSTYTUT PEDAGOGIKI UMCS

Lp.	Imię i nazwisko	Obszar badawczy	Research area
1.	Prof. dr hab. Janusz Kirenko	1. Profilaktyka zdrowia 2. Pedagogika specjalna 3. Pedeutologia 4. Rehabilitacja społeczna 5. Rehabilitacja seksualna	1. Health prevention 2. Special pedagogy 3. Pedeutology 4. Social rehabilitation 5. Sexual rehabilitation
2.	Dr hab. Danuta Wosik-Kawala, prof. UMCS	Rodzinna i instytucjonalna piecza zastępcza. Uwarunkowania skuteczności procesu wychowania. Psychospołeczne funkcjonowanie młodzieży we współczesnym świecie.	Family and institutional foster care. Determinants of the effectiveness of the educational process. Psychosocial functioning of adolescents in the contemporary world.
3.	Dr hab. Anna Prokopiak, prof. UMCS	<p>-Badania przesiewowe w kierunku trudności komunikacyjnych i społecznych u dzieci do piątego roku życia Analiza skuteczności i trafności narzędzi diagnostycznych wykorzystywanych do wczesnego wykrywania zaburzeń komunikacyjnych i społecznych u dzieci w wieku przedszkolnym. Ocena czynników ryzyka, możliwości interwencji oraz roli rodziców, pedagogów i specjalistów w procesie identyfikacji trudności rozwojowych.</p> <p>-Potencjał rozwojowy osób z niepełnosprawnością, ze szczególnym uwzględnieniem osób ze spektrum autyzmu Badanie indywidualnych możliwości rozwoju osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności, ze szczególnym naciskiem na osoby w spektrum autyzmu. Analiza czynników sprzyjających rozwijaniu umiejętności społecznych, komunikacyjnych i zawodowych oraz znaczenia dostosowanych metod wsparcia i terapii.</p> <p>-Wsparcie środowiska wychowawczego osób z niepełnosprawnością</p>	<p>-Screening studies on communication and social difficulties in children up to the age of five Analyzing the effectiveness and accuracy of diagnostic tools used for the early detection of communication and social disorders in preschool children. Assessing risk factors, intervention possibilities, and the role of parents, educators, and specialists in identifying developmental difficulties.</p> <p>-Developmental potential of individuals with disabilities, with particular emphasis on people on the autism spectrum Examining the individual developmental potential of people with various disabilities, with a particular focus on individuals on the autism spectrum. Analyzing factors that facilitate the development of social, communication, and professional skills, as well as the significance of tailored support and therapeutic methods.</p> <p>-Support for the educational and social environment of individuals with disabilities Identifying key elements of family, peer, and institutional support for individuals with disabilities. Evaluating the role of parents, teachers, and therapists in the educational and</p>

		<p>Identyfikacja kluczowych elementów wsparcia rodzinnego, rówieśniczego i instytucjonalnego dla osób z niepełnosprawnością. Ocena roli rodziców, nauczycieli i terapeutów w procesie edukacyjnym i społecznym, a także analiza skuteczności programów i strategii wzmacniających integrację i samodzielność osób z niepełnosprawnością.</p> <p>-Edukacja włączająca – wyzwania i dobre praktyki Analiza wdrażania modelu edukacji włączającej w systemie oświaty, ze szczególnym uwzględnieniem barier, wyzwań i czynników warunkujących jego skuteczność. Badanie dobrych praktyk w zakresie dostosowywania metod nauczania, organizacji przestrzeni edukacyjnej oraz wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.</p> <p>-Autonomia osób z niepełnosprawnością - uwarunkowania i perspektywy rozwoju Badanie czynników wpływających na poziom samodzielności osób z niepełnosprawnością w różnych obszarach życia, takich jak edukacja, rynek pracy, życie codzienne i społeczne. Analiza roli instytucji wspierających, polityki publicznej oraz technologii asystujących w procesie wzmacniania autonomii i niezależności osób z niepełnosprawnością.</p>	<p>social process, as well as analyzing the effectiveness of programs and strategies that enhance integration and independence.</p> <p>-Inclusive education – challenges and best practices Analyzing the implementation of the inclusive education model in the educational system, with particular attention to barriers, challenges, and factors determining its effectiveness. Investigating best practices for adapting teaching methods, organizing educational spaces, and providing psychological and pedagogical support for students with special educational needs.</p> <p>-Autonomy of individuals with disabilities – determinants and development perspectives Studying the factors influencing the level of independence of individuals with disabilities in various aspects of life, such as education, employment, daily living, and social participation. Analyzing the role of support institutions, public policy, and assistive technologies in strengthening the autonomy and independence of individuals with disabilities.</p>
4.	Dr hab. Andrzej Różański prof. UMCS	Szeroko rozumiana problematyka rozwoju zasobów ludzkich (HRD) w organizacji, planowanie i rozwój kompetencji edukacyjnych i zawodowych pracowników ze szczególnym uwzględnieniem menedżerów.	Broadly understood area of Human Resources Development in organisation, planning and development of educational and vocational/professional competences/skills of employees with particular focus on managers.
5.	Dr hab. Agnieszka Buczak	Dobrostan ucznia i nauczyciela – korelaty podmiotowe i środowiskowe.	Student and teacher well-being – subjective and environmental correlates.

		Edukacja zdrowotna w przedszkolu i szkole – podstawy teoretyczne, metodyka, pomiar efektywności, problemy realizacji.	Health education in kindergarten and school – theoretical foundations, methods, effectiveness measurement, implementation problems.
6.	Dr hab. Piotr Alfred Gindrich, prof. UMCS	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jakość pedagogiczna środowiska dziecka w wieku przedszkolnym, wczesne wspomaganie rozwoju i wczesna inkluzja edukacyjna. 2. Funkcjonowanie psychospołeczne (samoocena, status socjometryczny, kompetencje społeczne, własna skuteczność, zachowanie, wyuczona bezradność) i jakość życia osób z niepełnosprawnością wzroku. 3. Funkcjonowanie psychospołeczne (samoocena, status socjometryczny, kompetencje społeczne, własna skuteczność, zachowanie, wyuczona bezradność) i jakość życia osób z dysleksją rozwojową, trudnościami w uczeniu się i zaburzeniami łączonymi. 4. Specyficzne trudności w czytaniu i pisaniu brajlem u osób niewidomych. 5. Postawa twórcza młodzieży ze specjalnymi potrzebami a jej funkcjonowanie psychospołeczne. 6. Korelaty psychospołeczne potencjału twórczego i postawy twórczej studentów kierunków pedagogicznych i niepedagogicznych. 7. Postawy twórcze/odtwórcze a kompetencje zawodowe, własna skuteczność nauczycieli kształcenia ogólnego, specjalnego i włączającego. 8. Wybrane korelaty postrzeganego wsparcia edukacyjnego młodzieży z trudnościami w uczeniu się i zaburzeniami łączonymi, z niepełnosprawnościami sensorycznymi (zwłaszcza narządu wzroku). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Early childhood environment, pedagogical quality, early childhood intervention, early education inclusion. 2. Psychosocial functioning (self-esteem, sociometric status, social competence, self-efficacy, behavior, learned helplessness) and quality of life of the visually impaired individuals. 3. Psychosocial functioning (self-esteem, sociometric status, social competence, self-efficacy, behavior, learned helplessness) and quality of life of students with development dyslexia, learning disabilities and comorbid disorders. 4. Specific reading and writing difficulties among the braille users/readers who are blind. 5. Creative attitudes of the adolescent students with special needs and their psychosocial functioning. 6. Psychosocial correlates of creative potential and creative attitudes of university students representing educational and non-educational specialties/majors. 7. Teachers' creative/noncreative attitudes and teachers' professional competence, teachers' self-efficacy with regard to general, special and inclusive education. 8. The selected correlates of perceived educational support in the research samples of adolescents with learning disabilities and comorbid disorders, with sensory impairments (particularly, visual impairments). 9. Psychopedagogical and sociopedagogical correlates of adolescent students', teachers' and parents' attitudes towards learning disabilities and attention deficit/hyperactivity disorder (ADHD) syndrome.

		9. Psychopedagogiczne i socjopedagogiczne korelaty postaw młodzieży, nauczycieli i rodziców wobec trudności w uczeniu się i zespołu ADHD.	
7.	Dr hab. Teresa Parczewska, prof. UMCS	Badania etnograficzne i fenomenologiczne nad dzieckiem i dzieciństwem w Polsce i innych krajach: (a) dziecięce przeżywanie codzienności (b) dziecięca zabawa i kultura rówieśnicza (c) doświadczanie dzieciństwa z perspektywy dziecka (d) dziecko wobec zmian środowiskowych	Ethnographic and phenomenological research on the child and childhood in Poland and other countries: (a) children's experience of everyday life (b) children's play and peer culture (c) experiencing childhood from the child's perspective (d) the child in the face of environmental change
8.	Dr hab. Beata Bednarczuk, prof. UMCS	Edukacja w systemie Montessori (rozwój/poziom kompetencji poznawczych, społecznych, emocjonalnych uczniów klas Montessori, kultura uczenia się w klasie Montessori ; różnorodność jako kategoria opisująca szkołę Montessori itp.)	Montessori education (development/level of cognitive, social, and emotional competencies of Montessori students, learning culture in Montessori classrooms; diversity as a category characterizing Montessori schools, etc.)